

Vergaderjaar 2011–2012

33 240 V

Jaarverslag en slotwet Ministerie van Buitenlandse Zaken 2011

Nr. 4

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Bij een wijzigingswetsvoorstel wordt geen algemene toelichting opgenomen. De toelichting bij de slotwetmutaties in de begroting(ssstaat) wordt opgenomen in onderdeel B van dememorie van toelichting (de begrotingstoelichting).

Wetsartikelen 1 tot en met 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2011 wijzigingen aan te brengen in:

- de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V);
- de begrotingsstaat inzake de baten-lastendienst van dit ministerie.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze Memorie van Toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De minister van Buitenlandse Zaken,
U. Rosenthal

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Leeswijzer

Door middel van het onderhavige wetsvoorstel wordt voorgesteld hoofdstuk V (Buitenlandse Zaken) van de begroting van uitgaven en ontvangsten van het Rijk voor het jaar 2011 respectievelijk met EUR 28 miljoen en EUR 57 miljoen te verhogen. Deze mutaties betreffen wijzigingen die ook in het jaarverslag zijn verwerkt.

In paragraaf 2.1 worden de belangrijkste mutaties gepresenteerd die zich voordoen op de beleidsartikelen. In paragraaf 2.2 is een overzicht opgenomen van mutaties die zich voordoen op de afzonderlijke beleidsartikelen en van de nieuwe standen alsmede een toelichting daarop.

2.1. Belangrijkste mutaties

Hieronder volgen de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de stand van de begroting 2011 van het Ministerie van Buitenlandse Zaken na de tweede supplettoire wetswijziging, gevolgd door een toelichting per mutatie. Alleen de beleidsrelevante mutaties zijn toegelicht.

Overzicht belangrijkste mutaties (x EUR 1,0 miljoen)

Artikel	Mutatie	
2	Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	- 29,1
4	Armoedebestrijding	141,2
4	Verhoogde economische groei en verminderde armoede	- 67,7
5	Reproductieve gezondheid	- 7,9
6	Duurzaam waterbeheer, veilig drinkwater en sanitatie	18,3

Artikel 2

De verlaging met EUR 29,1 miljoen is een saldo. Enerzijds is er een extra uitgave vanuit het Stabiliteitsfonds ten behoeve van het ANA Trustfund. Anderzijds is er minder uitgegeven binnen de wederopbouwprogramma's. Dit wordt onder meer veroorzaakt doordat geplande activiteiten om verschillende redenen niet zijn doorgesloopt. Daarnaast is de opstart van de Midden-Amerika faciliteit doorgesloopt naar 2012. Ook ging het programma van de VNG in Noord-Afrika voor een lager bedrag van start dan eerder gepland. Ook zijn er tegenvallers op lopende projecten vanwege niet ontvangen rapportages of liquiditeitsaanvragen. Tot slot is er minder uitgegeven in Sudan als gevolg van vertragingen in het programma. Nieuwe verplichtingen zijn afgehouden in het kader van de exit voor het noorden van Sudan. Op het gebied van vredesopbouw is er ten slotte een verlaging vanwege het opschorten van hulp aan de overheid in Jemen.

Artikel 4

De verhoging van EUR 141,2 miljoen ten opzichte van de tweede supplettoire begroting betreft een saldo. Deze wordt veroorzaakt door aanpassingen in de betalingsritmes van de contributie aan UNIDO en betalingen aan de Wereldbank/IDA voor het Multilateral Debt Relief Initiative en het Heavily Indebted Poor Countries Initiative. Tenslotte is deze mutatie in belangrijke mate het gevolg van het parkeer karakter van dit artikel. Wijzigingen in het totale ODA-budget (BNP-cijfers) en aanpassingen in de toerekeningen (o.a. EKI en de eerstejaarsopvang van asielzoekers uit DAC-landen) worden op dit artikel opgevangen.

Artikel 4

De verlaging met EUR 67,7 miljoen ten opzichte van de tweede supplementaire begroting is een saldo. De verlaging wordt mede veroorzaakt door vertraagde betalingen aan de Faciliteit Opkomende Markten, het FMO-fonds MASSIF en het Global Agriculture and Food Security Program. De lagere uitgaven binnen het thema Financiële sector worden verklaard doordat een aantal programma's geen doorgang vond. De lagere uitgaven binnen het Medefinancieringsstelsel (MFS) en Thematische Medefinancieringsstelsel (TMF) zijn een gevolg van lager uitgevallen liquiditeitsbehoeften dan gepland bij de uitvoerders. Op het thema Kennis en vaardigheden worden de lagere uitgaven veroorzaakt door een vertraagde uitvoering van de Transitiefaciliteit door Agentschap NL. Daartegenover staan hogere uitgaven voor het vergroten van ondernemerschap en duurzame ontwikkeling (Programma Uitgezonden Managers) als gevolg van een grotere liquiditeitsbehoefte voor bestaande activiteiten. Tevens is er een verhoging vanwege een eerder dan verwachte liquiditeitsaanvraag van de Private Infrastructure Development Group. Het Minst Ontwikkelde Landen fonds kent daarnaast versnelde uitgaven.

Artikel 5

De lagere uitgave van EUR 7,9 miljoen op dit sub-artikel wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere liquiditeitsbehoefte van activiteiten binnen het landenprogramma in Zambia en een vertraging van een aantal centraal gefinancierde activiteiten op het terrein van reproductieve gezondheid.

Artikel 6

Er heeft een versnelling plaatsgevonden in het centrale drinkwater en sanitatie programma; het UNICEF Water, Sanitation and Health Programma (WASH) kent een succesvol verloop waardoor een grotere liquiditeitsbehoefte ontstond. Daarnaast is een eerste betaling aan de Water Financing Facility van de Asian Development bank gedaan.

2.2 De beleidsartikelen

Beleidsartikel 1 Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging mensenrechten Bedragen in EUR 1 000	Stand ontwerpbe- groting 2011 incl. ISB	Stand 2e supplettoire begroting 2011	Mutaties slotwet 2011	Stand slotwet 2011
	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
Verplichtingen	95 996	110 874	- 12 043	98 831
Uitgaven:				
Programma-uitgaven totaal	118 269	130 790	- 8 246	122 544
1.1 Internationale rechtsorde	47 330	53 148	- 89	53 059
1.2 Mensenrechten	49 539	59 192	- 3 590	55 602
1.3 Internationale juridische instellingen	21 400	18 450	- 4 567	13 883

Verplichtingen

De daling van het verplichtingenbudget voor versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten met EUR 12,3 miljoen wordt in belangrijke mate veroorzaakt door een verlaging van het budget voor het Internationaal Strafhof met EUR 7,2 miljoen. De sloopkosten van de oude gebouwen op de nieuwbouwlocatie zijn lager dan was voorzien. Daarnaast zijn er minder verplichtingen aangegaan voor het mensenrechtenfonds op diverse ambassades. Dit wordt veroorzaakt door de lokale politieke omstandigheden zoals in Nigeria, Irak, Libanon en Congo. Hier

staat tegenover dat als uitvloeisel van de nieuwe prioriteiten en het nieuwe beleidskader mensenrechten (zoals opgenomen in de notitie «Verantwoordelijk voor Vrijheid», Kamerstuk 32 735, nr. 11) voor de periode 2012–2015, in 2011 extra verplichtingen op het centraal budget zijn aangegaan.

Uitgaven

Artikel 1.3

De verlaging van het budget voor internationale juridische instellingen met EUR 4,6 miljoen wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de bijdrage aan het Internationale Strafhof in Den Haag lager is uitgevallen. De belangrijkste oorzaak hiervoor is dat de sloopkosten van de oude gebouwen op de nieuwbouwlocatie lager zijn dan voorzien.

Beleidsartikel 2 Grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur Bedragen in EUR 1 000	Stand ontwerpbe-groting2011 incl. ISB	Stand 2e supplettoire begroting 2011	Mutaties slotwet 2011	Stand slotwet 2011
	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
Verplichtingen	662 025	733 416	- 138 711	594 705
Uitgaven:				
Programma-uitgaven totaal	764 166	823 840	- 39 567	784 273
2.1 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	17 543	14 507	- 1 877	12 630
2.2 Bestrijding internationaal terrorisme	500	500	0	500
2.3 Non-proliferatie en ontwapening	9 553	10 764	3 091	13 855
2.4 Conventionele wapenbeheersing				0
2.5 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	350 668	383 410	- 29 148	354 262
2.6 Humanitaire hulpverlening	252 267	267 517	- 2 262	265 255
2.7 Goed bestuur	133 635	147 142	- 9 371	137 771
2.8 Het bevorderen van energievoorzieningszekerheid			0	0
2.9 Grotere veiligheid door strijd tegen milieudegradatie			0	0
Ontvangsten	1 149	1 249	98	1 347
2.10 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	149	163	- 163	0
2.70 Humanitaire hulpverlening	1 000	1 086	261	1 347

Verplichtingen

De verlaging van het verplichtingenbudget is een saldo. Enerzijds is er een verhoging omdat het stabiliteitsfonds non-ODA is meer verplichtingen aangegaan dan geraamd. Anderzijds is er een aantal verlagingen. Het stabiliteitsfonds ODA is minder verplichtingen aangegaan omdat er minder meerjarige voorstellen binnenkwamen dan vooraf verwacht. Op wederopbouw centraal zijn minder verplichtingen aangegaan, zie toelichting onder uitgaven artikel 2.5. Daarnaast zijn er in Soedan minder wederopbouwmiddelen verplicht dan geraamd, zie toelichting onder uitgaven artikel 2.5. De verplichtingen voor de Srebrenicamiddelen vielen lager uit omdat er voldoende lopende verplichtingen waren om het programma te financieren. Het verplichtingenbudget voor noodhulp is lager uitgevallen omdat er nog doorlopende verplichtingen uit eerdere jaren waren. Op de landenprogramma's voor goed bestuur zijn in een aantal landen verplichtingen gedecommitteerd. In Guatemala is een goed bestuur programma voortijdig beëindigd, vanwege de politieke ontwikke-

lingen in Guatemala. In Hanoi omdat twee programma's op het gebied van bestuurlijke hervormingen niet goed liepen en bovendien niet meer pasten in het gewijzigde bilaterale OS-beleid. En in de Palestijnse gebieden omdat een deel van het programma nog niet kon worden gestart.

Uitgaven

Artikel 2.3

Dit artikel is verhoogd, met name omdat de contributie 2012 aan het CTBTO al in 2011 is betaald in plaats van in 2012.

Artikel 2.5

De verlaging is een saldo. Enerzijds is er een extra uitgave vanuit het Stabiliteitsfonds non-ODA ten behoeve van het ANA Trustfund. Anderzijds is er onderuitputting op wederopbouw. Deze wordt onder meer veroorzaakt doordat geplande activiteiten om verschillende redenen niet zijn doorgedaan, zoals bijvoorbeeld de bijdrage aan het Bureau for Crisis Prevention and Recovery (UNDP) voor de MENA-regio. Daarnaast is de opstart van de Midden-Amerika faciliteit doorgeschoven naar 2012. Ook ging het programma van de VNG in Noord-Afrika voor een lager bedrag van start dan eerder gepland. Ook zijn er tegenvallers op lopende projecten vanwege niet ontvangen rapportages of liquiditeitsaanvragen. Tot slot is er minder uitgegeven in Sudan als gevolg van vertragingen in het programma. Zo ging een betaling aan het Strategic Partnership niet door en is minder uitgegeven aan het Peace Building Fund dan geraamd. Nieuwe verplichtingen zijn afgehouden in het kader van de exit voor het noorden van Sudan. Op het gebied van vredesopbouw is er tenslotte een verlaging vanwege het opschorten van hulp aan de overheid in Jemen.

Ontvangsten

Geen toelichting.

Beleidsartikel 3 Versterkte Europese samenwerking	Stand ontwerpbe- groting 2011 incl. ISB	Stand 2e supplettoire begroting 2011	Mutaties slotwet 2011	Stand slotwet 2011
Bedragen in EUR 1 000	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
Verplichtingen	6 852 756	6 538 455	43 507	6 581 962
Uitgaven:				
Programma-uitgaven totaal	7 041 889	6 706 253	43 052	6 749 305
3.1 Nederlandse afdrachten aan de EU	6 830 880	6 523 079	43 591	6 566 670
3.2 Ondersteuning bij pre- en postaccessie	9 428	6 028	- 166	5 862
3.3 Europees ontwikkelingsfonds	189 133	163 770	- 537	163 233
3.4 Nederlandse positie in de EU	3 145	3 860	0	3 860
3.5 Raad van Europa	9 303	9 516	164	9 680
Ontvangsten	609 669	638 628	18 344	656 972
3.10 Perceptiekostenvergoedingen	609 669	638 533	18 196	656 729
3.40 Restitutie Raad van Europa	0	95	148	243

Verplichting

Geen toelichting.

Uitgaven
Geen toelichting.

Ontvangsten
Geen toelichting.

Beleidsartikel 4 Meer welvaart, eerlijkere verdeling en minder armoede	Stand ontwerpbe- grotting 2011 incl. ISB	Stand 2e supplettoire begrotting 2011	Mutaties slotwet 2011	Stand slotwet 2011
Bedragen in EUR 1 000	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
Verplichtingen	636 054	1 398 375	- 650 854	747 521
Uitgaven:				
Programma-uitgaven totaal	834 612	712 557	70 490	783 047
4.1 Handels- en financieel systeem	18 951	19 279	- 7 116	12 163
4.2 Armoedebestrijding	297 090	226 797	141 217	368 014
4.3 Verhoogde economische groei en verminderde armoede als gevolg van gezonde private sector ontwikkeling in ontwikkelingslanden	487 096	439 322	- 67 671	371 651
4.4 Kwaliteit en effectiviteit ontwikkelingsamenwerking	24 815	21 320	4 060	25 380
4.5 Nederlandse handels- en investeringsbevordering	6 660	5 839	0	5 839
Ontvangsten	20 483	35 089	- 566	34 523
4.10 Ontvangsten tijdelijke financiering NIO en restituties	20 483	35 089	- 566	34 523

Verplichtingen

De verlaging van EUR 651 miljoen ten opzichte van de tweede supplettoire begroting betreft een saldo. Op het thema algemene begrotingssteun zijn de verplichtingen met EURO 118 miljoen verminderd omdat de inzet van dit instrument fors is teruggebracht. Daarnaast is vanwege koersverschillen het bedrag voor Garanties Multilaterale Banken en Fondsen met EUR 206 miljoen neerwaarts bijgesteld. Onder andere als gevolg van vertraging van de start van het Global Agriculture and Food Security Programme (GAFSP) kent het thema Marktontwikkeling lagere verplichtingen van EUR 110 miljoen. Het thema Kennis en Vaardigheden kent een neerwaartse bijstelling door de vertraging in de uitvoering van het programma 2SCALE-IFDC (EUR 128 miljoen) en de onderuitputting op het thema Speciale Programma's FMO ODA van EUR 80 miljoen is veroorzaakt door een vertraging in de start van het Micro and Small Enterprise Fund plus fonds (MASSIF+). Tot slot zijn de verplichtingen voor de Faciliteit Opkomende Markten verlaagd vanwege de vertraging van een programma. Anderzijds is er een aantal verhogingen. Zo heeft het Programma Samenwerking Opkomende Markten (PSOM) per saldo een grotere verplichting van EUR 107 miljoen door een hogere belangstelling.

Uitgaven

Artikel 4.1

In 2011 is door de NIO minder aanspraak gedaan op de garantievoorziening dan er ruimte was op deze stelpost. Op rentesubsidies ontstond een onderuitputting van EUR 3,6 miljoen als gevolg van de lage rentestand en de afnemende leningenportefeuille.

Artikel 4.2

De verhoging van EUR 141 miljoen ten opzichte van de tweede supplettoire begroting betreft een saldo. Deze wordt veroorzaakt door aanpassingen in de betalingsritmes en betalingen aan de Wereldbank/IDA voor

het Multilateral Debt Relief Initiative (EUR 16,2 miljoen) en het Heavily Indebted Poor Countries Initiative (EUR 15,5 miljoen). Tenslotte is deze mutatie met name het gevolg van het parkeer karakter van dit artikel. Wijzigingen in het totale ODA-budget (BNP-cijfers) evenals aanpassingen in de toerekening (o.a. EKI en de eerstejaarsopvang van asielzoekers uit DAC-landen) worden op dit artikel opgevangen.

Artikel 4.3

De verlaging met EUR 68 miljoen ten opzichte van de tweede supplettoire begroting is een saldo. De verlaging wordt mede veroorzaakt door vertraagde betalingen aan de Faciliteit Opkomende Markten, het FMO-fonds MASSIF en het Global Agriculture and Food Security Program (GAFSP) van EUR 35,0 miljoen. De lagere uitgaven binnen het thema Financiële sector (EUR 8 miljoen) worden verklaard doordat een aantal programma's (waaronder SME Challenge) geen doorgang vond. Een neerwaartse bijstelling van EUR 6,4 miljoen binnen het thema Ondernemingsklimaat is een gevolg van de werkelijke uitgaven van een aantal posten. De International Finance Cooperation (IFC) heeft uiteindelijk een onderbesteding van EUR 2,0 miljoen vanwege een lagere liquiditeitsbehoefte op het gebied van hernieuwbare energie. De lagere uitgaven binnen het Medefinancieringsstelsel (MFS) en Thematische Medefinancieringsstelsel (TMF) zijn een gevolg van lager uitgevallen liquiditeitsbehoeften dan gepland bij de uitvoerders. Op het thema Kennis en vaardigheden worden de lagere uitgaven (EUR 3,7 miljoen) veroorzaakt door een vertraagde uitvoering van de Transitiefaciliteit door Agentschap NL. Daartegenover staan hogere uitgaven voor het vergroten van ondernemerschap en duurzame ontwikkeling (Programma Uitgezonden Managers – PUM) als gevolg van een grotere liquiditeitsbehoefte voor bestaande activiteiten (EUR 5,4 miljoen). Tevens is er een verhoging van EUR 10,0 miljoen vanwege een eerder dan verwachte liquiditeitsaanvraag van de Private Infrastructure Development Group (PIDG). Ook vindt er een verhoging van EUR 2,0 miljoen plaats vanwege een extra uitgave aan het Productive Safety Net Programme in Ethiopië. Het Minst Ontwikkelde Landen fonds (MOL-fonds FMO) kent daarnaast versnelde uitgaven (EUR 9 miljoen). Tot slot heeft een overheveling plaatsgevonden tussen de thema's kennis en vaardigheden en marktontwikkeling omdat een aantal programma's hier beleidsmatig beter onder past.

Artikel 4.4

Dit artikel kent per saldo een verhoging van EUR 4 miljoen. De verhoging wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een eerder dan verwachte betaling aan het assistent-deskundigenprogramma.

Ontvangsten

Geen toelichting.

Beleidsartikel 5 Toegenomen menselijke ontplooiing en sociale ontwikkeling		Stand ontwerpbe-	Stand 2e	Mutaties	Stand slotwet
Bedragen in EUR 1 000		groting 2011	supplettoire	slotwet 2011	2011
		incl. ISB	begroting		
		(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
Verplichtingen		670 816	1 017 428	- 519 065	498 363
Uitgaven:					
Programma-uitgaven totaal		1 278 642	1 357 976	3 182	1 361 158
5.1	Alle kinderen, jongeren en volwassenen hebben gelijke kansen om kwalitatief goed onderwijs te doorlopen, dat hen de benodigde vaardigheden en kennis biedt om op een volwaardige wijze deel te kunnen nemen aan de samenleving	258 567	231 397	2 467	233 864
5.2	Versterking van het gebruik van kennis en onderzoek in beleid en praktijk van ontwikkelingssamenwerking en versterking van post-secundair onderwijs- en onderzoeks- capaciteit in partnerlanden. Vermindering van kwalitatieve en kwantitatieve tekorten aan geschoold middenkader	134 757	133 407	- 822	132 585
5.3	Gender	42 201	38 748	203	38 951
5.4	HIV/Aids	246 604	258 880	386	259 266
5.5	Reproductieve gezondheid	162 886	144 601	- 7 933	136 668
5.6	Participatie civil society	433 627	550 943	8 881	559 824

Verplichtingen

Per saldo heeft er een verlaging plaatsgevonden van het verplichtingenbudget met EUR 519 miljoen. Deze verlaging heeft grotendeels te maken met de uitvoering van de bezuinigingen die plaatsgevonden hebben op ontwikkelingssamenwerking. Zo heeft er een korting plaatsgevonden op het MFS-II programma van EUR 240 miljoen. De basis hiervoor ligt in de basisbrief Ontwikkelingssamenwerking (Kamerstuk 32 500 V, nr. 15 d.d. 26 november 2010). Daarnaast is er een verlaging doorgevoerd op de SNV-subsidie (EUR 119 miljoen). Enerzijds is deze ingegeven door het Regeerakkoord en anderzijds past de verlaging in het streven om SNV onafhankelijk te maken in 2016 van BZ-subsidie (Kamerstuk 33 000 V, nr. 22 d.d. 11 november 2011). Daarnaast zijn er minder verplichtingen aangegaan op het terrein van basisonderwijs. Dit heeft enerzijds te maken met de uitfasering uit basisonderwijs en is anderzijds het gevolg van vertragingen met het afsluiten van contracten ten behoeve van een verantwoorde afbouw van onderwijs in een aantal landen. Ook is kritisch gekeken naar de centraal gefinancierde programma's onder HIV/Aids. Daaruit bleek dat een aantal programma's in de loop van de tijd een grotere focus hebben gekregen op gezondheid en daarmee niet meer paste onder het HIV/Aids programma (EUR 35 miljoen). Ten slotte zijn nieuwe verplichtingen aangegaan onder het thema gezondheid algemeen voor de Global TB vaccine Foundation, Drugs for Neglected Diseases Initiative (DNDI) en Foundation for Innovative New Diagnostics (FIND).

Uitgaven

Artikel 5.5

De lagere uitgave van EUR 7,9 miljoen op dit sub-artikel wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere liquiditeitsbehoefte van activiteiten binnen het landenprogramma in Zambia en een vertraging van een aantal centraal gefinancierde activiteiten op het terrein van reproductieve gezondheid.

Beleidsartikel 6 Beter beschermd en verbeterd milieu		Stand	Stand 2e	Mutaties	Stand slotwet
Bedragen in EUR 1 000		ontwerpbe- groting 2011 incl. ISB	supplettoire begroting 2011	slotwet 2011	2011
		(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
Verplichtingen		115 465	310 013	- 139 758	170 255
Uitgaven:					
Programma-uitgaven totaal		471 742	421 309	5 222	426 531
6.1	Milieu en water	334 985	294 085	- 13 092	280 993
6.2	Duurzaam waterbeheer, een hoger percentage mensen dat duurzaam toegang heeft tot veilig drinkwater en sanitaire voorzieningen	136 757	127 224	18 314	145 538

Verplichtingen

De verplichtingenstand is gedaald als gevolg van een vertraagde opstart van activiteiten zoals Acces to Energy Fund (EUR 32 miljoen), hernieuwbare energie activiteiten in Mozambique (EUR 10 miljoen) en Indonesië (EUR 10 miljoen) en een verkorte bijdrage aan CGIAR waarbij slechts een jaar is verplicht, in plaats van de beoogde drie.

Uitgaven

Artikel 6.2

Er heeft een versnelling plaatsgevonden in het centrale drinkwater en sanitatie programma; het UNICEF Water, Sanitation and Health Programma (WASH) kent een succesvol verloop waardoor een grotere liquiditeitsbehoefte ontstond. Daarnaast is ten behoeve van het integraal waterbeheerprogramma een eerste betaling aan de Water Financing Facility van de Asian Development bank gedaan.

Beleidsartikel 7 Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van personenverkeer		Stand	Stand 2e	Mutaties	Stand slotwet
Bedragen in EUR 1 000		ontwerpbe- groting 2011 incl. ISB	supplettoire begroting 2011	slotwet 2011	2011
		(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
Verplichtingen		26 939	24 843	- 5 170	19 673
Uitgaven:					
Programma-uitgaven totaal		26 939	24 481	- 625	23 856
7.1	Consulaire dienstverlening	16 809	15 227	- 1 289	13 938
7.2	Vreemdelingenbeleid	10 130	9 254	664	9 918
Ontvangsten		38 450	39 450	1 553	41 003
7.10	Consulaire dienstverlening	38 450	39 450	1 553	41 003

Verplichtingen

De verlaging van het verplichtingenbudget met EUR 5,2 miljoen wordt veroorzaakt doordat minder verplichtingen zijn aangegaan voor consulaire informatiesystemen en migratie en ontwikkeling. Binnen deze thema's zijn in het verleden meerjarige verplichtingen aangegaan waardoor voor 2011 minder nieuwe verplichtingen nodig waren. Hierdoor ontstaat een lagere verplichtingenstand ten opzichte van de gerealiseerde uitgaven.

Uitgaven
Geen toelichting.

Ontvangsten
Geen toelichting.

Beleidsartikel 8 Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland	Stand ontwerpbe- groting 2011 incl. ISB	Stand 2e supplettoire begroting 2011	Mutaties slotwet 2011	Stand slotwet 2011
Bedragen in EUR 1 000	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
Verplichtingen	28 622	55 873	- 892	54 981
Uitgaven:				
Programma-uitgaven totaal	63 367	67 443	686	68 129
8.1 Grotere buitenlandse bekendheid met de nederlandse cultuur en versterking van de culturele identiteit in ontwikkelingslanden.	8 118	7 775	- 1 048	6 727
8.2 Cultureel erfgoed	4 885	4 555	5 083	9 638
8.3 Draagvlak Nederlands buitenlands beleid	50 309	54 771	- 3 239	51 532
8.4 Vestigingsklimaat internationale organisaties in Nederland	55	342	- 110	232
Ontvangsten	790	790	- 16	774
8.10 Doorberekening Defensie diversen	790	790	- 16	774

Verplichtingen
Geen toelichting.

Uitgaven

Artikel 8.2

De hogere realisaties zijn ontstaan doordat de aanslag voor de EUR-verplichting van de verdragscontributie aan de UNESCO eerder werd ontvangen dan verwacht. Dit werd gemeld in de Decemberbrief. Nadien is ook de aanslag voor de USD-verplichting van deze verdragscontributie ontvangen die eveneens diende te worden voldaan.

Ontvangsten
Geen toelichting.

Beleidsartikel 9 Geheim	Stand ontwerpbe- groting 2011 incl. ISB	Stand 2e supplettoire begroting 2011	Mutaties slotwet 2011	Stand slotwet 2011
Bedragen in EUR 1 000	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
Verplichtingen	pm	pm	0	0
Uitgaven:	pm	123	- 113	10

Verplichtingen
Geen toelichting.

Uitgaven
Geen toelichting.

Beleidsartikel 10 Nominaal en onvoorzien Bedragen in EUR 1 000	Stand ontwerpbe- groting 2011 incl. ISB	Stand 2e supplettoire begroting 2011	Mutaties slotwet 2011	Stand slotwet 2011
	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
Verplichtingen	54 261	30	66	96
Uitgaven:	62 261	30	66	96
Nominaal en onvoorzien	62 261	30	66	96

Verplichtingen
Geen toelichting.

Uitgaven
Geen toelichting.

Artikel 11 Algemeen Bedragen in EUR 1 000	Stand ontwerpbe- groting 2011 incl. ISB	Stand 2e supplettoire begroting 2011	Mutaties slotwet 2011	Stand slotwet 2011
	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
Verplichtingen	775 626	706 962	- 11 232	695 730
Uitgaven:	780 427	742 206	- 46 589	695 617
Apparaatsuitgaven	780 427	742 206	- 46 589	695 617
Ontvangsten	57 326	115 626	37 313	152 939
Diverse ontvangsten	57 326	65 626	- 1 433	64 193
Koersverschillen	0	50 000	38 746	88 746

Verplichtingen

De verplichtingenmutatie houdt verband met de kasmutaties zoals hieronder beschreven. Omdat op begrotingsniveau de verplichtingenstand lager was dan uitgaven is hierdoor minder gecorrigeerd.

Uitgaven

Om de verlaging van de apparaatskosten ten opzichte van de 2^e supplettoire begroting toe te lichten, wordt onderscheid gemaakt tussen personele en materiële kosten. De personele uitgaven laten een daling zien van ongeveer EUR 7,5 miljoen. Dat komt door een lagere werkelijke bezetting en lagere gemiddelde kosten van zowel het ambtelijk personeel werkzaam op het ministerie als het uitgezonden en lokaal personeel. De materiële uitgaven vallen ruim EUR 9 miljoen lager uit. Het gaat hier vooral om bedrijfsvoering op het departement (EUR 2,3 miljoen), planmatig onderhoud (EUR 1,2 miljoen) en overige materiële uitgaven (EUR 8,3 miljoen). Ook deze dalingen zijn vooral het gevolg van inkrimping. De uitgaven aan investeringen in buitenlandse huisvesting zijn juist EUR 3,5 miljoen hoger uitgevallen ten opzichte van de 2^e supplettoire begroting, maar nog steeds veel lager dan werd voorzien in de ontwerpbegroting. In de 2^e supplettoire begroting werd het bedrag nog met bijna EUR 18 miljoen verlaagd vanwege vertraging in de uitgaven aan ambassadegebouwen en residenties als gevolg van politieke ontwikkelingen in een aantal landen en andere factoren, zoals vertraging met vergunningen. Ten slotte heeft een onderbesteding plaatsgevonden als gevolg van eerdere begrotingsbesluitvorming. Deze zal worden ingezet ter

correctie van de kasschuif die in 2013 ten laste van het apparaatsartikel is gebracht.

Ontvangsten

Ook hier is sprake van een saldo. Bij diverse ontvangsten is er een meevaller op de post compensabele ontvangsten (EUR 6,7 miljoen), vooral door opbrengsten uit verkocht materieel door de posten en hogere ontvangsten op personeelsgebied. De diverse ontvangsten OS zijn EUR 6,4 miljoen lager uitgevallen dan het bedrag dat voor deze stelpost was opgenomen. Er is een aanzienlijke meevaller vanwege koersverschillen. De koersverschillen ontstaan doordat voor betalingen in buitenlandse valuta om administratieve redenen het gehele jaar wordt gewerkt met een vaste wisselkoers. Dit geldt voor alle buitenlandse valuta. Voor de USD was dit in 2011 USD 1,25 per EUR.